

πραγματιώνουν έτσι φυσικές δομές. Γι' αυτό στις μορφές τους μπορούν να διαπιστωθούν, άμεσα ή έμμεσα (κατά τὸ εἶδος τῆς μελέτης, ἢ τῆς δόξης), οἱ πιὸ ριζικὲς φυσικὲς μορφές καὶ μαζὶ οἱ πιὸ προηγμένες πνευματικὲς θέσεις. Ἐντυπωσιακὸ στοιχεῖο γιὰ τὸ «σύγχρονο» μελετητὴ ὁ μύθος, ποὺ θάναυσα σήμερα κακοποιεῖται στὶς κατασκευασμένες κοινωνικὲς μορφές.

β.— Ἀπὸ τὴν ἀμεσότητα τῆς ἐπαφῆς μὲ τὴ φύση ὡς τὴν ἀμεσότητα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ συγκεκριμένου ὑποκειμένου τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι κρατᾷ (ἔστω σὰν ἐνδεχομένης) ὅλες τὶς δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς σχέσης του, ἐριμνητευτικῆς ἢ ποιητικῆς, μὲ τὸν κόσμον καὶ τὴ φύση του. Τὸ τραγοῦδι εἶναι ἀνάσα ψωμοῦ, καρποῦ, ριζῆς, νεροῦ.

γ.— Ἀπόψεις πῶς τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια δὲν ὑπάρχουν πιὰ προφανῶς ἀναφέρονται σὲ συγκεκριμένες μορφές μὲ λαογραφικὸ τρόπο. Παραβλέπουν πῶς τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι δὲν εἶναι ἡ τυπικὴ γλῶσσα (τῆς ἐπιστήμης) ἀλλὰ μορφὴ ζωῆς ἰσοδυναμῆ μ' ἄλλες ποὺ συνυπάρχουν μαζὶ του καὶ ποὺ ὅλες συνεκδηλώνονται ἢ συνολικὰ ἢ μίᾳ ἐκδηλώνει ὅλες: ἂν δὲ μᾶς ἐμποδίζει ἡ τυπικὴ ἀριθμητικὴ, μίᾳ μορφῇ λέει τὶς ὅλες καὶ κάθε μορφῇ εἶναι ὅλες.

δ.— Ἡ ἐριμνητεία τῶν τραγοῦδιῶν μ' ἐπικαιρικὰ ἢ ἐπιστημονικὰ δεδομένα δὲν εἶναι κάτι σοβαρὸ, συχνὰ μάλιστα εἶναι ὀλότελα ἀφελῆς καθὼς ἀπομονώνει τὶς μορφές καὶ φτιάχνει κατασκευές (ἐριμνητεῖς: σὰν αὐτὲς ποὺ δίνουμε στὸ «Νεκρὸ ἀδερφό», στὸ «Γεφύρι τῆς Ἄρτας», στὸ Διγενή, στὰ μοιρολόγια καὶ ὅ,τι ἄλλο, ἄς τὶς θεωρήσουμε ἀπλῶς «ἐπιστημονικῆς»: δταν ὁ «Διγενής» μεταωρίζει μπροστὰ μᾶς τόσες ἀνώγειμες ζωῆς τόσων καὶ τόσων στιγμῶν αἰῶνων χρόνου ἀνθρώπου - φύσης, εἶναι πολλὴ στενόψυχο νὰ τὸν ἐριμνητεύουμε σὰν ἄψυχο καὶ ἔριζο σκισσογράφημα τυπωμένο.

ε.— Τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι διδάσκει τὴ σωστὴ δημοτικὴ ζωὴ σ' ἀλήθεια, τὰ διδάσκει ὅλα (τὰ ἀναιώνια τοῦ ἀνθρώπου).

στ.— Ὁ καθένας καὶ πάντοτε μπορεῖ νὰ χαρεῖ στὴ ζωὴ του τὸ ρυθμὸ τοῦ κόσμου ποὺ φέρνει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ σὰν κοινωνικότητα.

Σωκράτης Α. Σκαρτῆς

ΜΕΛΕΤΗ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀπορρίπτουμε τὴν τωρινὴ ἐπιστημονικὴ γλῶσσα
γιατὶ εἶναι ψευτικὴ
καὶ ἐπικίνδυνη.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΟΙΗΣΗΣ

Πῶς νὰν τὰ ποῦμε ὅλα μᾶς
μὲ εἰκοσιτέσσερα ἢ τριάντα ἢ σαράντα ἢ
δύο χιλιάδες γράμματα
ἔτσι κλεισμένοι;
Μὲ τὴν ποίηση;

ΜΝΗΜΗ

* Τὰ ὀνόματα καὶ οἱ πολλὲς λέξεις δισημαίνουν τίποτα· αὐτὸ τὸ τίποτα τὸ ἔχουμε.
* Ἡ ὁμηρικὴ ποίηση μᾶς εἶναι οἰκία, γιατί ἔχει τὸ ἴδιο ἦθος μὲ τὰ δημοτικὰ.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

* Ἡ γλῶσσα τοῦ ἔρωτα
* Ἡ γλῶσσα τοῦ ἀγλωσσου νηπίου
* Τὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ Τὸ μῆλμά του

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΟΜΗΡΟΣ

ναὶ μὰ τότε σκῆπτρον, τὸ μὲν οἴποτε φύλλα
καὶ ὄξους
φύσει, ἐπειθὴ πρῶτα τομῆν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,

οὐδ' ἀναθλήσει· περὶ γὰρ οὐδ' ἔ χαλκὸς ἔλεγεν
φύλλα τε καὶ φλοῖόν· νῦν αὐτὲ μιν νῆς ἄ-
χαιῶν
ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπύλοι, οἵτε θῆ-
σταις

πῶς Διὸς εἰρύαται· ὁ δὲ τοι μέγας ἔσεται
 ἄρκος·
 ἢ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἴας Ἀχαιῶν.
 (Α, 284—41)

Ὡς φάτο Πηλεΐδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε
 γαίην,
 χουσεῖοις ἦλοισι πεπαρμένον, ἔζετο δ' αὐτόσ'·
 Ἀτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐμήνιε, τοῖσι δὲ Νέ-
 στωρ
 ἠδυνεὴς ἀνόρουσε, λιγύς Πυλίων ἀγορητής,
 τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ρέων
 αὐδῆ—
 τῷ δ' ἦδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
 ἐφύθασ' οἱ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγέν-
 οντο
 ἐν Πύλῳ ἡγαθῆ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασ-
 σεν—
 ὁ σπιν ἔυφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ὡ πόποι! ἦ μέγα πένθος Ἀχαιίδα γαίαν ἰ-
 κάνει·
 ἦ κεν γηθῆσαι Πριάμος, Πριάμοιό τε παῖδες,
 ἄλλοι τε Τρωῆς μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,
 εἰ σφῶν τὰδε πάντα πυθόατο μαρναμένοιιν,
 οἱ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ νά-
 χεσθαι.
 ἀλλὰ πίθεσθ' ἄμφορ δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἔμμοιο.
 ἦδη γὰρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρεΐοισιν, ἤπερ ἡμῖν,
 ἀνδράσιν ἠμίλησα, καὶ οὐλοτό μ' οἶγ' ἀθέ-
 ρισον.
 οὐ γὰρ πῶ τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
 οἷον Πειριθόον τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
 Κανέα τ' Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφη-
 μον.
 κάρτιστοι δὲ κείνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀν-
 δρῶν·
 κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ κάρτιστοις ἐμάχοντο,
 Φηρῶν ὄρεσκόωσι, καὶ ἐκπλάγως ἀπόλεσαν,
 καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλειον, ἐκ Πύλου
 ἐλθὼν,
 τηλόθεν ἐξ ἀπῆς γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
 καὶ μάχῳν κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγὼ κείνοισι δ'
 ἂν οὔτις
 τῶν, οἱ νῦν βροτοὶ εἰσὶν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο,
 καὶ μὲν μεν βουλέων ξύνιον, πειθόντο τε μύθῳ
 ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ἡμῖες· ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμει-
 νον.
 (...) Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ
 μοῖραν εἵπες.
 ἀλλ' ὅδ' ἀνήρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι
 ἄλλον,
 πάντων μὲν κρατεῖν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀ-
 νάσσειν.
 πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅ τιν' οὐ πείσεσθαι οἶο.
 (...) Ἦ γὰρ κεν δειλὸς τε καὶ οὐτιδανὸς κα-
 λεοίμην,
 εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπέξομαι, ὅ,τι κεν εἴ-
 πης·
 ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
 σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι οἶο.
 (Α 245—74, 289—92, 296—9)

ΟΜΗΡΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ

Εἰς Πᾶνα

Ἄμφι μοι Ἐρμείω φίλον γόνον ἔννεπε
 Μοῦσα,
 αἰγιπόδην δικέρωτα φιλόκροτον ὅς τ' ἀνὰ πῖση
 δενδρόηεντ' ἀμυδῖς φριτῆ χοροήθει νύμφαις
 αἶ τε κατ' αἰγλίπας πέτρης στειβουσι κάρηνα
 Πᾶν ἀνακεκλόμενα νόμον θεῶν ἀγλαέθειρον
 αἰγιμήνθ', ὅς πάντα λόφον νιφόντα λέλογγε
 καὶ κορυφὰς ὄρεων καὶ πετρήεντα κέλευθα,
 φριτῆ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ρωπήμα πυκνά,
 ἄλλοτε μὲν ρεῖθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
 ἄλλοτε δ' αὐ πέτρῳν ἐν ἠλιθάτοισι διοχρεῖ,
 ἀκροτάτην κορυφὴν μηλοσκόπον εἰσαναβαίνων
 πολλὰκι δ' ἀργινόνετα διέδραμεν οὖρεα μακρὰ,
 πολλὰκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε θήρας ἑναῖρων
 ὀξέα δευρόμενος· τότε δ' ἔσπερος ἔκλαγεν οἶον
 ἄγρης ἔξανιών, δονάκων ὑπο μούσαν ἀθύρων
 νήδυμον· οὐκ ἂν τὸν γε παραδράμοι ἐν μελέε-
 σιν
 ὄρονς ἦ τ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
 θρήνον ἐπιπροχέουσ' ἀχέει μελίγηρον αἰοδῆν,
 σὺν δὲ σπιν τότε νύμφαι ὄρεστιάδες λιγύμολποι
 φριτῶσαι πυκνὰ ποσσὶν ἐπὶ κρήνη μελανύδρῳ
 μέλονται, κορυφὴν δὲ περιστάνει οὖρος ἡχώ·
 δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χωρῶν τοτὲ δ' ἐς μέ-
 σην ἔρπον
 πυκνὰ ποσσὶν διέπει, λαίφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφοι-
 γόν
 λυγκὸς ἔχει λιγυροῖσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολ-
 παῖς
 ἐν μαλακῷ λεμιῶνι τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
 εὐώδης θαλέθων καταμίσγεται ἄκριτα ποίη.
 (1—26)
 ἔνθ' ὁ γε καὶ θεὸς ὢν ψαφαρότοιχα μῆλ' ἐνό-
 μευεν
 ἀνδρὶ πέρα θνητῷ θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἐ-
 πελθῶν
 νύμφῃ εὐπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότῃτι μύγηνα.
 (32—5)
 αἰγιπόδην, δικέρωτα πολύκροτον ἠδυγέλωτα.
 (37)

ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ

Θύρσις ἢ Ὀιδῆ

αἶ δὲ κ' αἰείσῃς
 ὡς ὄκα τὸν Λιδύαθε ποτὶ Χρόμιον ἄσας ἐρίσ-
 δων
 αἰγὰ τέ τοι διωσῶ διδυματόκον ἐς τρεῖς ἀ-
 μέλξαι,
 ἃ δὴ ἔχουσ' ἐρίφως ποταμέλγεται εἰς δύο
 πέλλας,
 καὶ θαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἀδεί κρηῷ,
 ἀμφῶς νεοτευχῆς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον.
 τῷ ποτὶ μὲν χεῖλη μαριετα ὑπόθι κισσός,
 κισσὸς ἐλιχρῶσω κεκονιμένος· ἃ δὲ κατ' αὐτὸν
 καρπῷ ἔλιξ εἰλείται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
 ἔντοσθεν δὲ γυνά, τι θεῶν δαιδάλμα, τέτυκται,